

**БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА Ў ПРАЦЭСЕ
МІЖКУЛЬТУРНАГА ЎЗАЕМАДЗЕЙННЯ**

Н. В. Якавенка

Цэнтр даследаванняў беларускай культуры,
мовы і літаратуры НАН Беларусі,
вул. Сурганава, 1/2, 220072, Мінск, Рэспубліка Беларусь
e-mail: natayakavenka@tut.by

У артыкуле разглядаецца мастацкі пераклад як своеасаблівая форма міжнацыянальных культурных сувязей і від міжлітаратурнай камунікацыі. Узгаваюцца факты перакладу найбольш значных беларускіх пісьменнікаў і паэтаў на замежныя мовы. Прасочана развіццё беларускага мастацкага перакладу ад першых перакладаў Бібліі ў XVI ст. да сённяшняга дня. Вылучаны асноўныя постаці, якія спрыялі працэсу ўзаемнага пазнання розных нацыянальных літаратур і культур, узбагачэнню беларускай мовы, літаратуры і культуры пры дапамозе мастацкага перакладу.

Ключавыя словы: мастацкі пераклад, дыялог культур, нацыянальная літаратура, гісторыя літаратуры.

**BELARUSIAN LITERATURE IN THE PROCESS OF
INTERCULTURAL INTERACTION**

N. V. Yakavenka

Belarusian Research Center for Culture,
Language and Literature of the NAS of Belarus,
Surganov Str. 1/2, 220072, Minsk, Republic of Belarus
e-mail: natayakavenka@tut.by

In the article literary translation is considered as a special form of international relations and a sort of interliterary communication. The facts of translation of the most important writers and poets into foreign languages are mentioned. The development of Belarusian literary translation from the first translations of the Bible in XVIth century to the present day is staked out. The main figures who contributed to the process of mutual cognition of different national literatures and cultures, enrichment of the Belarusian language, literature and culture with the help of literary translation are picked out.

Key words: literary translation, dialogue of cultures, national culture, history of literature.

Паводле слоў акадэміка М. Конрада, у «эпоху нацыянальных літаратур, але разам з тым і эпоху літаратурных супольнасцей», што развіваюцца «ў абстаноўцы інтэнсіўных і разнастайных міжнародных літаратурных сувязей» [2, с. 496], ва ўмовах пашырэння інфармацыйнай прасторы, у кантэксце глабалізацыі розныя аспекты літаратурных узаемасувязей набываюць асабліва важнае значэнне.

Адным з раздзелаў гісторыі літаратуры і адначасова прадметам павышанай увагі кампаратывістаў з'яўляецца гісторыя рэгіянальных літаратур, што прадстаўлены супольнасцямі, утворанымі ў пэўных прасторавых каардынатах. Усходнеславянская літаратурная супольнасць — беларуская, руская і ўкраінская літаратуры — адна з іх. Разам з тым, беларуская літаратура, у сілу гістарычных абставінаў, тэрытарыяльнага суседства і блізкай роднасці беларускай і польскай моў, шчыльна звязана з польскай літаратурай. Унутры гэтай своеасаблівай польска-беларуска-руско-ўкраінскай супольнасці існуе адзінства паміж літаратурамі, але выразна заўважны нацыянальныя адрозненні, якія асабліва яскрава выяўляюцца ў мастацкім перакладзе і ўплываюць на яго рэцэпцыю ў іншамовным, хоць і блізкароднасным, культурным асяроддзі.

Перакладны мастацкі твор з'яўляецца своеасаблівай формай мастацтва слова, якая знаходзіцца на стыку айчынай і замежнай культур, а таму належыць адначасова да здабыткаў і дасягненняў свайго нацыянальнага і іншакультурнага мастацтва слова. Пераклад функцыянуе ў іншамовным і іншакультурным асяроддзі як самастойны твор і толькі ў ім можа быць прыняты і зразумелы. Паводле вызначэння П. Топера, «камунікатыўны ланцуг літаратурнай рэцэпцыі, калі яна перасякае мовныя межы і ўключае ў сябе пераклад, расцягваецца ад адной нацыянальнай культуры да другой, у люстра якой яна глядзіцца» [4].

У беларускай літаратуры першы перакладны твор — «Біблія», 23 кнігі якой перастварыў на старабеларускай мове і надрукаваў Ф. Скарына ў 1517-1519 гг. Традыцыі Скарыны працягвалі С. Будны і В. Цяпінскі, затым з'явіліся пераклады жыццйнай, рэлігійнай літаратуры, рыцарскіх раманаў і гістарычных апавесцяў, створаныя ананімнымі перакладчыкамі. З наступленнем паланізацыі беларускіх зямель перакладчыцкая дзейнасць была спыненая і адноўленая толькі ў XIX ст. В. Дуніным-Марцінкевічам, які ў 1859 г. перастварыў па-беларуску паэму А. Міцкевіча «Пан

Тадэвуш». У гэтым стагоддзі мастацкім перакладам займаліся А. Вярэга-Дарэўскі, А. Абуховіч, А. Гурыновіч, Я. Лучына, М. Косіч, А. Ельскі і інш.

Беларускі мастацкі пераклад многім абавязаны М. Багдановічу, які на пачатку XX ст. упершыню перастварыў лепшыя ўзоры антычнай лірыкі – творы Гарацыя і Авідзія, а таксама французскай, нямецкай, бельгійскай класікі – вершы Верлена, Гейнэ і Верхарна.

Пазнейшы час – 20-я гады XX ст. – азначыліся ў Беларусі нябачаным раней ажыўленнем літаратурна-грамадскага жыцця. У 1922 г. пачаў выходзіць часопіс «Полымя», у 1923 г. было створана літаратурнае аб'яднанне і часопіс «Маладняк», у 1926 г. – літаб'яднанне і часопіс «Узвышша». Развіццё літаратуры ў гэты час звязана найперш з імёнамі Я. Купалы, Я. Коласа, М. Чарота, П. Труса, Ц. Гартнага, М. Гарэцкага, У. Дубоўкі, Я. Пушчы, З. Бядулі, К. Чорнага, М. Зарэцкага, К. Крапівы і іншых пісьменнікаў. У гэты ж перыяд пачаўся росквіт беларускага мастацкага перакладу ў рэчышчы савецкай тэорыі і практыкі перакладу. Савецкая перакладчыцкая і перакладазнаўчая практыка найперш звязана з дзейнасцю выдавецтва «Всёмирная литература», якое выпусціла брашуру «Прынцыпы мастацкага перакладу» (1919, 2-е выданне ў 1920 г.), і роляй М. Горкага ў яго працы. Згодна з вызначэннем М. Аляксеева, прыкладна з 1922 г. савецкі кніжны рынак пачаў напаўняцца перакладнымі творамі. «Калі ў 1918 годзе было зарэгістравана ўсяго 134 назвы перакладных кніг, то ў наступныя гады колькасць перакладаў бесперапынна расце і дасягае ў 1927 годзе даволі значнай лічбы – 782... Само сабой, пытанне аб прынцыпах і якасці добрага перакладу стала пытаннем злабаздэнным» [13, с. 7-8]. І таму пазней у розных выдавецтвах выйшлі кнігі К. Чукоўскага «Нскусство перевода» (Масква, 1936 г.; у 1947 г. яна атрымала назву «Высокое нскусство»), А. Фінкеля «Тэорія й практыка перекладу» (Харкаў 1929), М. Аляксеева «Проблемаху-дожественного перевода» (Іркуцк, 1931 г.) і інш. У 1924 г. у Маскве была створана Камісія тэхнікі мастацкага перакладу, вывучэннем мастацкага перакладу пачалі таксама займацца ў ленінградскім Дзяржаўным інстытуце гісторыі мастацтваў.

У 20-30-х гадах даволі плённа развівалася беларуска-рускае літаратурнае ўзаемадзеянне, найбольш у паэзіі. Так, у 1920 г. у Маскве выйшла першая на рускай мове кніга твораў Я. Купалы «Избранные стихотворения в переводах русских поэтов» (пазна-

чана 1919 г.). У 30-х з'явіліся на рускай мове зборнікі паэзіі Я. Коласа, М. Багдановіча, А. Куляшова, М. Танка, П. Броўкі, А. Александровіча. Выдаваліся на рускай мове і некаторыя праязныя творы беларускіх пісьменнікаў напрыклад, «На прасторах жызні» Я. Коласа (1930 г.), «Соловей» З. Бядулі (1929 г.), «Роковые жернова» М. Зарэцкага (1930 г.). Шмат перакладалася з рускай паэзіі на беларускую мову. Я. Купала пераклаў «Меднага конніка», Я. Колас — «Палтаву», А. Куляшоў — «Яўгенія Анегіна» А. Пушкіна. Крыху пазней былі выдадзены ў перакладзе на беларускую мову «Анталогія рускай савецкай паэзіі» (1936 г.), «Каму на Русі жыць добра» М. Някрасава (1940 г.), «Выбраныя творы» У Маякоўскага (1938, 1940 гг.), а таксама кнігі Д. Беднага, М. Галоднага і іншых рускіх паэтаў. М. Гарэцкі пераклаў некаторыя вершы А. Фета, А. Пляшчэева, І. Кукальніка, з прозы — апавяданні М. Горкага «Канавалаў», «Чалкаш» і «Зброднік», раман А. Фадзеева «Разгром», апавесці М. Лебядзінскага «Камісары» і «Тыдзень», апавесць У Арсеннева «У нетрах Усурыйскага краю» (разам з Л. Чарняўскай-Гарэцкай). У 1928 г. у Мінску пабачыла свет кніга перакладаў Ю. Гаўрука «Кветкі з чужых палёў».

К. Чукоўскі адзначаў, што ў перакладзе 20 - пачатку 30-х гадоў існаваў фармалізм — навукова-мастацкая ўстаноўка, якая патрабавала максімальнай набліжанасці перакладу да арыгінала — да яго рытмікі, стылю, лексікі, мастацкіх вобразаў. У 30-40-я гады перакладчыкі больш падпарадкоўваліся патрабаванням аб'ектыўнасці і дакладнасці. Пазней, па словах К. Чукоўскага, у мастацкім перакладзе пачалося ўзаемадзеянне навуковых ведаў і мастацкага пачуцця, калі перакладчык не «фатаграфуе» арыгінал, а па-мастацку, творча перастварае яго [5]. Зразумела, што агульныя савецкія патрабаванні да мастацкага перакладу распаўсюджваліся і на беларускі.

Перыяд Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў мала спрыяў развіццю мастацкага перакладу, аднак не спыніў яго. Паводле слоў М. Кенькі, ад самага пачатку Вялікай Айчыннай вайны «вершы і паэмы беларускіх аўтараў патрыятычнай, публіцыстычнай тэматыкі досыць аператыўна перакладаліся на рускую мову і публікаваліся ў цэнтральным друку, перадрукоўваліся ў франтавых і армейскіх газетах, зборніках, размножваліся на лістоўках, мелі шырокі водгук у байцоў і партызан... А вось на беларускую мову іншакраінныя мастацкія творы не перакладаліся да самага канца

вайны» [1, с. 171]. Праз рускую мову адбывалася духоўнае яднанне народаў агульнай вызваленчай барацьбе. Вершы-заклікі, вершы-наказы, вершы-звароты, вершы-пасланні разам з сатырычнай паэзіяй, як у арыгінальным выкананні, так і ў перакладзе, набылі шырокую папулярнасць. Актуальнай з'яўлялася паэзія выразнай грамадзянскай, лірычнай і гуманістычнай скіраванасці.

На запатрабаванасць перакладу беларускай паэзіі ў час Вялікай Айчыннай вайны паказвае выданне наступных рускамоўных зборнікаў перакладаў: Я. Купала «Стіхн о Роднне» (1941), Я. Колас «Голос земли» (1942), П. Панченко «Тебе, Беларусь!» (1942), П. Бровка «К родным берегам» (1943), а таксама выдадзеныя ў Маскве зборнікі «За Советскую Белорусь!» (1942), «Беларусь в огне» (1943), «Белоруссия борется» (1943), дзе змешчаны творы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Лынькова, А. Куляшова, П. Броўкі, П. Панчанкі, М. Танка, М. Машары і інш. Перакладчыкамі з'яўляліся вядомыя рускія паэты С. Гарадзецкі, М. Ісакоўскі, М. Асееў, М. Ушакоў, Д. Кедрын, М. Галодны і інш.

Пасляваенны час стаў больш спрыяльным для развіцця тэорыі і практыкі як сусветнага, так і беларускага мастацкага перакладу. Узорам перакладчыцкага майстэрства XX ст. сталі працы такіх выдатных рускіх перакладчыкаў як М. Забалоцкі, М. Ісакоўскі, М. Ціханаў, Д. Кедрын, М. Ушакоў, Л. Озераў, А. Таркоўскі, В. Левік, Д. Самойлаў В. Андрэеў Л. Жданава, А. Пракоф'еў, Я. Хелемскі, К. Сіманаў, А. Твардоўскі, С. Маршак, М. Святлоў, і беларускіх пісьменнікаў-перакладчыкаў, такіх як Н. Кіслік, Ю. Гаўрук, А. Зарыцкі, Я. Семяжон, А. Куляшоў, М. Танк, У Дубоўка і інш. Сярод перакладчыкаў беларускай прозы і драматургіі на рускую мову найбольшага поспеху дасягнулі П. Кабзарэўскі, Я. Мазалькоў, А. Астроўскі, В. Тарас, С. Родаў, С. Грыгор'ева, Б. Якаўлеў, Н. Мялік і інш.

У сярэдзіне XX ст. у Мінску ў серыі «Кніга перакладчыка», заснаванай выдавецтвам «Мастацкая літаратура», былі выдадзены анталогіі наступных перакладчыкаў: Я. Семяжона, Р. Барадуліна, В. Сёмухі, У Караткевіча, Х. Жычкі, Э. Валасевіча, В. Тараса, Н. Кісліка, А. Дракахруста, Ю. Гаўрука.

У гэты ж час паэзія М. Танка загучала па-літоўску, дзякуючы перакладам А. Жукаўскаса, а па-ўкраінску – у перакладах Г. Кочура, які да таго ж пераставарыў многія вершы М. Багдановіча, іншых беларускіх паэтаў і з'яўляўся адным з заснавальнікаў украінскай школы перакладу. У Балгарыі для папулярызавання беларускай літа-

ратуры, найперш творчасці Я. Купалы і Я. Коласа, шмат зрабіў вядомы перакладчык Н. Вылчаў. Эстонскія чытачы змаглі азнаёміцца з прозай Я. Брыля, І. Мележа і В. Быкава з дапамогай выдатнага перакладчыка 0. Ёйгі. Увогуле беларуская паэтычная і праявічная класіка ў хуткім часе стала даступная для чытання на шматлікіх мовах свету.

Сярод значных здабыткаў мастацкага перакладу з блізкароднасных моў канца XX ст. можна назваць выданне на ўкраінскай мове ў 1990 г. выбраных твораў В. Быкава «Мертвым не болить» у перакладзе Т. Кабржыцкай, пераклад на беларускую мову рамана М. Булгакава «Майстар і Маргарыта», ажаццёўлены А. Жуком у 1994 г. У 1994-1998 гг. С. Мінкевіч стварыў першы поўны пераклад з польскай на беларускую мову паэмы А. Міцкевіча «Дзяды» (выдадзены ў 1999 г.). Раней няпоўныя пераклады гэтага твора здзейснілі П. Бітэль і К. Цвірка.

Ад пачатку XXI ст. папулярнасць усіх відаў перакладу не толькі не згасе, а няўхільна расце, што пацвярджаецца існаваннем і далейшай распрацоўкай разнастайных электронных перакладчыцкіх праграм і слоўнікаў, большасць з якіх даступныя для бясплатнага карыстання ў інтэрнэце, і ўтварэннем розных перакладчыцкіх аб'яднанняў арганізацый і навучальных устаноў такіх як заснаваны ў Маскве ў 2011 г. Інстытут перакладу, Вышэйшая школа перакладу [факультэт] Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М. В. Ламаносава.

У Беларусі ў XXI ст. распачалі актыўную дзейнасць Перакладчыцкая майстэрня пры «Беларускім Калегіуме», беларускі інтэрнэт-часопіс перакладной літаратуры «ПрайдзіСвет», створаны ў 2008 г., вакол якога аб'ядналіся маладыя перакладчыкі з тым, «каб пашырыць прастору беларускай культуры за кошт увядзення ў яе кантэкст новых перакладаў замежных аўтараў а таксама знаёмства з новымі імёнамі сусветнай літаратуры» [3] і заснаваная ў 2012 г. Лабараторыя літаратурнага перакладу пры Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце, якая займаецца перастварэннем з польскай на беларускую мову.

XXI ст. азначылася ўздымам блізкароднаснага мастацкага перакладу. Так, выключнай з'явай у гісторыі беларускай літаратуры стала выданне ў 2002 г. «Санетаў» Я. Купалы на васьмі мовах, у тым ліку на блізкароднаснай украінскай (перакладчык Д. Паўлычка). Вялікай падзеяй як для беларускай, так і для ўкраінскай літарату-

ры стала ў тым жа годзе львоўскае выданне збору твораў М. Багдановіча «Стратым-лебідзь» (перакладчыкі Р. Кочур, Д. Паўлычка, Р. Лубкіўскі, Т. Кабржыцкая і інш.). У 2005 г. на ўкраінскай мове пабачыў свет зборнік апавяданняў В. Быкава «Ходільці» (пераклад А. Ірванца), выйшла кніга аднаго са старэйшых беларускіх паэтаў А. Вярцінскага «Білоруськнй годнннк: Вірші та поемн» (пераклад А. Палічука) і пражайны зборнік У Арлова «Реквіем для бензопилки: Оповідання та повість» (пераклад А. Ірванца). У 2006 г. у Кіеве выйшла сумесная анталогія сучаснай беларускай і ўкраінскай паэзіі «Сувязьразрыў=Зв'язокрозрив» і была выдадзена на ўкраінскай мове паэма Я. Коласа «Новая зямля» ў перакладзе В. Стралко.

Мастацкі пераклад з блізкароднасных моў узбагаціўся выданнем у 2010 г. у серыі «Класыка літаратуры СНГ» маскоўскага выдавецтва «Художественная литература» кнігі перакладаў твораў беларускай старажытнай літаратуры «Кладезь мудрасці н благодатн. Фольклор н літаратурныя памятникн Беларусн», складальнікам якой і адным з перакладчыкаў з'яўляецца І. Саверчанка. У яго ўкладанні і перакладзе на рускую мову ў 2013 г. у Мінску выйшла кніга «Памятникн літаратуры Беларусн X-XVIII веков», у 2015 г. — зборнік «Ладья сокровищ», дзе І. Саверчанка ў сваім перастварэнні апублікаваў дагэтуль не перакладзеныя на рускую мову творы беларускіх пісьменнікаў XIX - пачатку XX ст. У 2016 г. у кнізе «Шэдэўры пісьменства і літаратуры X-XVIII стагоддзяў» І. Саверчанка ў перакладзе на сучасную беларускую мову змясціў найбольш каштоўныя помнікі беларускай старажытнай літаратуры — летапісы, аповесці, навэлы, хронікі, дзённікі і інш.

У 2012 г. беларускі пісьменнік, перакладчык і краязнаўца Ю. Кур'яновіч прэзентаваў зборнік сваіх перакладаў з украінскай мовы «Цвітуць сланечнікі», у якім упершыню ў перакладзе на беларускую мову надрукаваны творы заходнеўкраінскіх пісьменнікаў І. Грэкуляка і Н. Радыш, а таксама сына славутага І. Франка, вядомага ўкраінскага навукоўца-хіміка і аднаго з першых украінскіх авіятараў П. Франко.

У 2013 г. Бібліятэка СБП «Кнігарня пісьменніка» выдала анталогію перакладаў А. Хадановіча «Разам з пылам», куды ўвайшлі пераствораныя па-беларуску творы 41 аўтара, напісаныя на лацінскай, французскай, англійскай, нямецкай, польскай, рускай і ўкраінскай мовах. У 2016 г. «Кнігарня пісьменніка» выпусціла

ў свет анталогію перакладаў Л. Баршчэўскага пад назвай «І боль, і прыгажосць...», дзе ў перакладзе на беларускую мову сабрана больш за 250 твораў сотні аўтараў, напісаных на 30 мовах свету.

Сярод лепшых узораў перакладчыцкага майстэрства пачатку ХХІ ст. можна назваць таксама кнігі перакладаў з украінскай на беларускую мову твораў аднаго з найбольш выдатных лірыкаў ХХ ст. Б.-І. Антончыка («Зялёнае Евангелле» — Львів: Каменяр, 2011 г.; укладанне зборніка Р. Лубкіўскага і В. Рагойшы, перакладчыкі — Р. Барадулін, С. Панізнік, В. Рагойша, В. Зуёнак, С. Законнікаў Г. Бураўкін, Э. Акулін] і з беларускай ды іншых моў на ўкраінскую, створаных Г. Кірпа («Місяць у колісці» — Тернопіль: Богдан, 2012 г.). Паэт, празаік і перакладчык Г. Кірпа перастварае на ўкраінскую мову творы для дзяцей аўтараў з Беларусі, Германіі, Даніі, Нарвегіі, Швецыі. У зборніку «Місяць у колісці» Беларусь прадстаўлена перакладамі вершаў і казак для маленькіх чытачоў створаных У Караткевічам, С. Шушкевічам, С. Грахоўскім, А. Лойкам, Н. Мадзяш, М. Маляўкам, К. Камейшам, Н. Галіноўскаю, С. Панізнікам, С. Тарасавым.

Акрамя таго, мастацкім перакладам узаемаўзбагаціліся польская і беларуская літаратура — у 2012 г. у польскім выдавецтве «Офісуна 21» у перакладзе М. Бухалік выйшаў раман У Караткевіча «Хрыстос прыязмліўся ў Гародні». Дагэтуль раман быў выдадзены на рускай мове ў аўтарызаваным перакладзе Н. Кісліка («Нёман», 1966, № 11-12) і па-чэшску ў перакладзе В. Жыдліцкага (Прага, 1979 г.). Першы пераклад гэтага твора на польскую мову стварыў каля 25 гадоў назад Ч. Сэнюх, але кніга так і не пабачыла свет.

Мастацкі пераклад яднае народы праз узаемаасэнсаванне імі высокіх духоўных каштоўнасцей, важных праблем аіульначалавечага, дзяржаўнага і грамадскага парадку, дае магчымасць далучэння да нацыянальных культурных скарбаў, а значыць, пашырае далягяды чалавечага грамадства ў цэлым. Акрамя таго, кожная нацыя праз літаратуру аіучвае свае актуальныя праблемы і асэнсоўвае шляхі ўласнага развіцця ва ўласцівым ёй адной і непаўторным стылі. Праз мастацкі пераклад яе голас чуюць іншыя нацыі, якія далучаюцца да «абмеркавання», разумеюць тое агульнае, што яднае, бяруць для сябе нешта карыснае, лепш разумеюць уласнае і дзеляцца сваім важным і актуальным.

Такім чынам, мастацкі пераклад з'яўляецца своеасаблівай формай міжнацыянальных культурных сувязей і відам міжліта-

ратурнай камунікацыі, сродкам духоўнага ўзаемаўзбагачэння і збліжэння народаў, паказчыкам ролі і месца нацыянальнай літаратуры ў кантэксце сусветнай. Ён адыгрывае вялікую ролю ў папулярызацыі беларускай мастацкай літаратуры, у далучэнні яе да скарбаў і сучасных набыткаў замежнай літаратуры, дапамагае актывізацыі моўных, выяўленчых магчымасцей, працэсу ўзаемнага пазнання розных нацыянальных літаратур.

Літаратура

1. Кенька, М. П. Мастацкі пераклад і вайна / М. П. Кенька // Вялікая Айчынная вайна ў мастацкай літаратуры : матэрыялы Міжнар. рэспублік. навук. канферэнцыі, Мінск, 27 крас. 2005 г.; рэдкал. І. С. Роўда, С. Я. Ганчарова-Грабоўская (адк. рэдактары) [і інш.]. - Мінск: БДУ 2007.-С. 168-172.
2. Конрад, Н. И. Запад и Восток: статьи / Н. И. Конрад. - М.: Наука, 1972. - 496 с.
3. ПрайдзіСвет: Часопіс перакладной літаратуры [Электронны рэсурс]. - Рэжым доступу: <http://prajdzisvet.org/>
4. Топер, П. Перевод и литература: творческая личность переводчика / П. Топер // Журнальный зал [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/voplit/1998/6/toper.html>.
5. Чуковский, К. Высокое искусство / К. Чуковский - М.: Сов. писатель, 1988.- 352 с.

СПЕЦИФИКА МАГИЧЕСКОГО РЕАЛИЗМА В ТВОРЧЕСТВЕ Д. АЛМОНДА

В. И. Божкова

Белорусский государственный университет,
пр. Независимости, 4, 220030, Минск, Республика Беларусь
e-mail: korracartman@yandex.by

Статья посвящена определению специфических особенностей магического реализма в творчестве Д. Алмонда. Понятие магического реализма неразрывно связано с регионом Латинской Америки, однако в британской литературе было осуществлено специфическое преломление этого направления. Произведения Д. Алмонда обладают всеми существенными чертами магического реализма, но при этом они имеют ряд особенностей, обусловленных культурным контекстом — к примеру, упоминание фактов, касающихся британской истории и культуры в романах.